

MOCIÓ PER ESTABLIR MESURES CORRECTORES URGENTS A LA SEQUERA I PER UN NOU CICLE DE L'AIGUA RESILIENT AL CANVI CLIMÀTIC

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

1.- En l'actualitat, la major part del territori de les conques internes està en situació d'alerta o excepcionalitat per la sequera. En total, 224 municipis de 15 comarques, i prop de 6 milions d'habitants, estan afectats per la situació d'excepcionalitat.

2.- La causa de la variabilitat climàtica i les diferències pluviomètriques, el repartiment demogràfic i de les infraestructures d'abastament, el districte de la conca fluvial de Catalunya s'organitza en 18 unitats d'explotació als efectes de la gestió de l'aigua disponible i dels diferents escenaris o estats de sequera segons l'escassetat de recursos.

3.- L'estat de les reserves d'aigua a les conques internes de Catalunya és, en l'actualitat, del 28%, als nivells de l'any 2008, l'última gran sequera a Catalunya, i que ara fa un any estàvem al 54%.

4.- En termes de sequera pluviomètrica, ens trobem en una situació extrema, i que l'absència de pluges acumulades en un període de nou mesos comencen a influir en les reserves hidrològiques locals i en els cabals circulants els rius.

5.- La manca de pluja acumulada en un període de dotze mesos té ja una influència clara en les reserves local, i que en les poblacions que depenen de captacions amb poca regulació natural, pot advertir de la possible d'aparició de situacions d'escassetat, i/o indicar l'aparició dels primers problemes en l'abastament.

6. L'absència de pluja acumulada en un període de 24 mesos pot reflectir una sequera intensa i llarga , i per tant, pot indicar l'aparició dels primers problemes en l'abastament, i/o indicar repercussions generals sobre els abastaments.

7.- Amb aquestes dades i les projeccions de pluviometria del Servei Meteorològic de Catalunya, es preveuen greus afectacions d'un servei bàsic com es l'abastament d'aigua potable a la població, amb un estiu molt dur per la manca d'aigua i una tardor en la que serà molt complicat garantir l'abastiment ininterromput a l'àrea metropolitana i a altres municipis.

8.- Durant els anys 2021 i 2022, gairebé una cinquantena de municipis de les conques internes han patit una manca de disponibilitat d'aigua que ha estat complementada amb camions cisterna. Tot i així, en alguns municipis ha calgut aplicar talls de subministrament per esgotament de les fonts de subministrament d'aigua.

9.- El Govern acumula una dècada d'inacció i de manca lideratge, com en tants altres àmbits, sense tenir ni estratègia ni visió de futur per assegurar l'abastiment d'aigua, i que la darrera inversió en aigua del Govern és la dessaladora del Llobregat de 2009, la

més gran d'Europa destinada a l'abastament urbà, amb una capacitat per produir fins a 60 hm³ d'aigua a l'any.

10.- Des de 2009, el pressupost total de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) s'ha reduït en un 48% passant de 1.117 milions d'euros, el 2010, a 557 milions previstos per al 2023, especialment rellevant és la reducció en un 75% de les inversions de l'ACA, reduint la despesa de capital a 138 milions, constatant que es necessitaria invertir més de 400 M€ per assolir el nivell d'inversió pressupostària del 2010.

11.- Entre 2017 i 2022 cap any ha superat el 50% en termes d'execució pressupostària, i concretament l'any 2022, amb una situació d'alerta per la sequera, no es va arribar al 21% d'inversió executada.

12.- La dessalinització és una tecnologia que no depèn del clima i, per tant, és una solució estructural molt viable en períodes de manca de recursos naturals.

ATESOS

13.- Atès que el Govern acaba de decretar la fase d'excepcionalitat (quart nivell d'una escala de cinc) del sistema Ter-Llobregat i l'aqüífer del Fluvià Muga, afectant les unitats d'explotació de les conques internes que abasteixen l'àrea metropolitana de Barcelona (AMB).

14.- Atès que en un escenari d'excepcionalitat (25% de les reserves) s'intensifiquen les reduccions en usos no prioritaris i hi ha una major reducció dels desembassaments, i també s'activen els recursos no convencionals completament i les extraccions subterrànies i es prohibeixen determinats usos en zones urbanes.

15.- Atès que l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) té previst la distribució dels recursos disponibles per als diferents usos de manera proporcional a la criticitat de les reserves, i que les extraccions d'aigua dels aquífers s'hauran d'adequar al règim que preveu el Pla de sequera per a cada escenari.

16.- Atès que les dotacions de consums d'aigua per a l'abastament de la població (litres per habitant i dia) no superaran els límits establerts en el Pla de sequera per a cada escenari, i que l'ACA podrà establir modificacions temporals dels aprofitaments de l'ús del domini públic hidràulic i aturar la tramitació de nous aprofitaments d'aigües superficials i subterrànies mentre duri la sequera.

17.- Atès que els ens titulars dels abastaments en alta fixaran els cabals a distribuir per als serveis d'abastament domiciliari d'acord amb les directrius del Pla i hauran de facilitar la càrrega de cisternes d'aigua als municipis que es trobin en situació imminent de desproveïment.

18.- Atès que només s'autoritzarà la celebració de proves esportives als rius sempre que no comportin una pèrdua dels recursos embassats ni afectin la qualitat de l'aigua, i que

el règim de cabals de manteniment podrà ser objecte de modulacions temporals en situacions excepcionals de sequera.

19.- Atès que els aprofitaments hidroelèctrics funcionaran en règim estrictament fluent o d'acord amb el règim que estableixi l'ACA en el cas dels que es troben al peu dels embassaments.

20.- Atès que com a mesures de gestió, s'intensifica la reducció de les extraccions d'aigua dels embassaments, especialment pel que fa als usos no prioritaris, que la producció d'aigua dessalinitzada s'incrementa progressivament del 75-100%, i s'incrementa fins al màxim establert pel Pla el règim d'extraccions d'aigua dels aquífers i pous recuperats, autoritzant el retorn d'aigües regenerades al riu Llobregat.

21.- Atès que com a mesures d'estalvi, es prohibeixen determinats usos en les activitats urbanes, es redueix la dotació de reg agrícola en un 40% o la substitució de part dels cabals destinats a reg agrícola per aigües regenerades, la reducció del 15% dels consums d'aigua dels usuaris industrials, la reducció del consum d'aigua en els usos recreatius (15% en usos assimilables a urbans i 50% en reg).

22.- Atès que també resta prohibit l'ús d'aigua per al reg de jardins i zones verdes de caràcter públic o privat, i el reg de gespa en tots els casos, excepte en superfícies destinades a pràctica federada d'esport, o aquell reg que es faci reutilitzant aigües de pluja recollides de les teulades o bé aigua regenerada de les depuradores.

23.- Atès que així mateix es prohibeixen les neteges de carrers, clavegueram, paviments, façanes o edificis amb aigua potable.

24.- Atès que només es pot fer compliment parcial de piscines d'aigua dolça que disposin de sistemes de recirculació i sempre amb les quantitats mínimes per garantir la qualitat sanitària de l'aigua; i en centres educatius, les piscines desmuntables de menys de 500 litres destinades al bany d'infants, i s'estableix una dotació màxima de 230 litres per habitant i dia.

25.- Atès que davant d'aquesta situació, el Govern ha aprovat el Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, per tal d'abordar els escenaris d'excepcionalitat i garantir l'ús domèstic de l'aigua, especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona.

26.- Atès que es proposa declarar les infraestructures vinculades al cicle d'aigua d'utilitat pública per permetre les contractacions d'emergència, tenint en compte el caràcter no indemnitzable de les mesures adoptades excepte en els supòsits d'expropiació forçosa, la suspensió temporal de drets d'aprofitament, la recuperació de captacions en desús, de titularitat municipal, requisant de manera temporal la infraestructura.

27.- Atès que es proposa també establir un règim sancionador pels municipis o titulars del servei d'abastament d'aigua a poblacions que no compleixin les dotacions fixades en

el Pla de sequera, sense cap convocatòria extraordinària prèvia per a millorar l'eficiència dels sistemes en baixa ni connexions a pous o noves captacions.

28.- Atès que entre els anys 2016 i 2022, el Govern només ha mobilitzat 100 milions d'euros destinats a millores del sistema del cicle d'aigua per ens locals, i que el 2022 es van destinar 600.000 € en camions cisterna i obres d'emergència, i que el Govern ha anunciat un increment del pressupost fins als 2 milions d'euros per ajuts per al cofinançament del transport d'aigua en camions cisterna i l'execució d'obres d'emergència.

29.- Atès que el Govern ha decidit incrementar el volum d'aigua que es deriva de l'embassament de Sau cap al de Susqueda per preservar al màxim possible la qualitat de l'aigua del Ter.

30.- Atès que Catalunya és especialment vulnerable al canvi climàtic i hem d'estar preparats per a les conseqüències, la sequera és un dels efectes més immediats i fer-li front és un dels grans reptes de país.

31.- Atès que cal millorar les plantes potabilitzadores, gestionar els aqüífers i, sobretot invertir en infraestructures de regeneració d'aigües per a garantir la disminució de la dependència de les pluges i tenir un cicle de l'aigua sostenible i resilient, tenint present que la salut de la biodiversitat de rius i rieres depèn d'això.

32.- Atès que cal impulsar polítiques de mitigació i adaptació que vagin encaminades a actuar sobre l'eficiència dels consums i usos d'aigua, les noves fonts d'aigua més resilients, recursos hídrics de proximitat i desvinculats de la climatologia i del cicle natural, i la circularitat de l'aigua urbana.

33.- Atès que s'ha d'impulsar la regeneració d'aigües residuals, aigües per reutilitzar en usos urbans, industrials, agrícoles, o per a la recàrrega d'aqüífers i restauració d'espais fluvials.

34.- Atès que calen millores tecnològiques en les plantes de depuració per fer-les autosuficients energèticament, establir ecosistemes sans que regulin episodis de pluja intensa i millorin les reserves i qualitat de l'aigua.

35.- Atès que cal una transformació digital, dades a temps real en les xarxes d'aigua, sanejament i plantes de tractament que millorin la presa de decisió i gestió del cicle de l'aigua.

Per a tot això és proposa al ple municipal els següents acords:

1.- Instar a la Generalitat de Catalunya a establir mesures correctores en l'àmbit de l'eficiència dels consums i restauració d'espais fluvials, una dotació pressupostària en inversions de modernització, millores dels regadius, ajudes a les comunitats de regants, millora de les pèrdues en xarxes de distribució, subvencions a ens locals per obres de connexió a noves fonts, i millora en la qualitat de l'aigua i ecosistemes.

2.- Instar a la Generalitat de Catalunya a dotar una partida pressupostaria per impulsar mesures relatives a noves fonts d'aigua més resilients, en l'ampliació de recursos per la millora de las dessalinitzadores i la construcció d'una nova planta a la conca del Foix. Així com impulsar projectes en matèria de regeneració d'aigua.

4.- Instar a la Generalitat de Catalunya a preveure pressupostàriament la construcció d'una nova Estació de Tractament d'Aigua Potable (ETAP) al Besòs, i millorar diverses les ETAP del Besòs i millores en el tractament, extracció, recàrrega de l'aigua subterrània i derivaments de rieres.

5.- Instar a la Generalitat de Catalunya a ser diligents en la contractació de les mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional, per iniciar la licitació i execució amb urgència les partides d'inversió proposades.

6.- Instar a la Generalitat de Catalunya a mantenir un diàleg constant amb els municipis per tal de consensuar i establir mesures correctores en cada àmbit donada l'excepcionalitat de cada territori i no limitar-ho al règim sancionador d'acomplir o no. En situacions excepcionals mai es pot perdre l'entesa amb els principals actors que són els territoris.

7.- Donar compte de la present moció al MHP de la Generalitat de Catalunya, al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya, i als diferents grups parlamentaris del Parlament de Catalunya.

Signat,

Albert Sales castell

Portaveu del Grup Municipal